

Bekämpning av bomullsmögel i höstraps

Göran Gustafsson, Växtskyddscentralen, Linköping

Under fjolåret utökades registreringen för Amistar så att även svampbehandling i raps och rybs blev tillåten och under 2003 skedde en motsvarande utvidgning för Sportak. Eftersom försöksunderlaget var begränsat lades tre försök ut för att titta på effekten mot bomullsmögel och andra svampsjukdomar i höstraps. Resultaten visar att de testade preparaten hade likartad effekt mot bomullsmögel. Amistar gav dock en något högre merskörd, troligen beroende på en bredare svampeffekt. För att inte tappa effekt visar olika erfarenheter att det krävs fulla doser av preparaten i oljeväxter.

Två försök låg i Östergötland och ett i Västra Götalands län. Försöken lokaliserades till

fält med känd marksmitta av bomullsmögel. Tre preparat ingick i försöksserien, nämligen Amistar, Sportak och som referens Rovral. Svensk Raps AB bekostade försöken.

Stora merskördar av bekämpning

Av tabellen framgår att bekämpningarna gett stora merskördar. I genomsnitt gav Amistar 170 kg/ha mer än Rovral och Sportak. Angreppen av bomullsmögel var relativt starka i alla tre försöken. Trots att angreppet graderades till hela 88 % i Hyttringe, blev merskörderna ändå lägst där. En förklaring kan vara att angreppen kom så pass sent att skadan blev begränsad. Den större merskörderna på Flistad kan å andra sidan förklaras av att angreppet av svartfläcksjuka var relativt starkt (39 %). Bekämpningarna påverkade oljehalten med ca 1 procentenhet. I övrigt påverkades inte kvaliteten av bekämpningarna.

Tabell 27. Bekämpning av bomullsmögel 2003. FiV och ÖSF. OS15-425.

Behandling	Dos kg, l/ha	Skörd och merskörd, kg/ha				Bek. netto* Kr/ha	Bomullsmögel, bek.effekt %				Svartfl.sj. bek.eff % Medeltal 2 f
		Flistad	Hytt-ringe	Hass-lösa	Medeltal		Flistad	Hytt-ringe	Hass-lösa	Medeltal 3 f	
Obehandlat		2130	2610	2800	2510						
Amistar	1,0	+1330	+510	+1010	+950	1210	92	99	93	95	40
Rovral	1,0	+1440	+330	+580	+780	800	96	98	93	96	36
Sportak	1,5	+970	+420	+940	+780	1100	88	99	93	93	28
Län		E	E	R			E	E	R		
Angrepp i obeh. %							25	88	27	47	25
LSD		400	380	500							

* höstraps 2,20 kr/kg reducerat med 0,15 kr/kg för hantering, torkning och transport, sprutning 120 kr/ha, körskada ca 2,5 %, Amistar 494 kr/l, Rovral 559 kr/l, Sportak 259 kr/l

Växtskydd

Behovsanpassa bekämpningen

Trots att årets försök gav stora merskördar av svampbehandling är det inte ekonomi att rutinbehandla mot svampar i oljeväxter. Under den senaste 10-årsperioden har det tidigare varit två år (1995 och 1997) med angrepp i höstraps, men trots att angreppen då upplevdes som starka var bekämpningsbehovet inte större än ca 30 % av arealen dessa båda år. De övriga åren har det inte funnits något bekämpningsbehov. Målsättningen måste därför vara att försöka behovsanpassa bekämpningen.

Till detta finns sklerotiedepåer runt om i landet för att varna för den generella angreppsriskerna och för det enskilda fältet finns en preliminär riskvärdering som tar hänsyn till väderlek och olika fältfaktorer.

I Östergötland utvecklades apothecierna efter full blom, vilket gav bedömningen att risken för angrepp var liten. Angreppen blev

också generellt sett svaga, även om det fanns enstaka fält (t.ex. försöksfältet) med starka angrepp. I Västsverige fanns det däremot apothecier vid höstrapsens blomning och där blev angreppen starka i många fält trots att det var högtryck och obetydligt med nederbörd under blomningen. Orsaken var att fukten kunde bibehållas i de täta bestånden. Som en följd av detta kan hjälpredan i höstrapsen behöva justeras inför kommande år. Bekämpningsnettot blev högt för alla tre bekämpningarna, dock med en övervikt för Amistar.

Vad gäller preparatvalet så visar årets tre försök i höstraps att effekten mot bomullsmögel är likartad, åtminstone i de doser som använts. Erfarenheter från våroljeväxter antyder att effekten blir sämre av alla tre preparaten om dosen sänks. Det behövs fler försök för att veta om Amistars högre merskörd är generell eller inte.